

Katarzyna Pilzak

Katowice, 25.02.2021r.

Katedra Nauk Fizjologiczno-Medycznych

Akademia Wychowania Fizycznego

im. Jerzego Kukuczki w Katowicach

dr hab. Marta Wieczorek, prof. AWF

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

Odpowiedź na recenzję rozprawy doktorskiej

Szanowna Pani Profesor,

Na wstępie chciałabym bardzo serdecznie podziękować Pani Profesor za poświęcony czas, wnikliwą oceną mojej rozprawy doktorskiej oraz wszystkie uwagi, które są dla mnie niezwykle ważne. Wszelkie uwagi i sugestie Pani Recenzent pozwolą udoskonalić w przyszłości moje prace naukowe.

Dziękuję bardzo za zaznaczenie przez Panią Profesor innowacyjności i oryginalności problemu badawczego oraz wyeksponowanie faktu, że prowadzenie badań wśród osób przewlekle chorych zasługuje na szczególne wyróżnienie. W pełni zgadzam się z Panią Profesor, że współcześnie w aspekcie wyrównywania szans, istotne są badania pozwalające diagnozować określone zależności i dzięki temu doskonalić programy rehabilitacyjne z osobami przewlekle chorymi.

Rozpocznę od ustosunkowania się do uwagi związanej ze strukturą pracy. Zgadzam się ze spostrzeżeniem Pani Profesor dotyczącym wymogu korekty kolejności podrozdziałów oraz ich nadmiernego rozdrobnienia. Umieszczenie podrozdziału „Jakość życia” w pierwszej kolejności, natomiast na następnym miejscu przedstawienie podrozdziału „Aktywność fizyczna jako czynnik podtrzymujący zdrowie” byłoby z pewnością bardziej stosowne i klarowne. Układ pracy z pierwszym rozdziałem „Jakość życia” byłby bardziej trafny i akcentujący temat podjętej rozprawy doktorskiej. Z uwagi na fakt, że jakość życia jest to główna zmienna opisywana w mojej pracy, wymaga podkreślenia przynależności pracy do nauk o kulturze fizycznej i rozeznanie o związki prowadzonych badań z naukami w zakresie zdrowia. Chciałam jednak podkreślić, że celem mojej

pracy było wykazanie związków pomiędzy jakością życia a subiektywną oceną zmęczenia, duszności i wskaźnikami charakteryzującymi wydolność fizyczną pacjentów, dlatego też wydało mi się zasadne szczegółowe przedstawienie czynników etiologicznych, stanu klinicznego i odległych skutków choroby. Z tego też powodu w podrozdziale „Wydolność fizyczna i tolerancja wysiłku” skoncentrowałam się przede wszystkim na charakterystyce oceny wydolności fizycznej jako metody istotnej w diagnozowaniu i monitorowaniu efektów rehabilitacji pacjentów. W celu poprawy nazwy tego podrozdziału zaproponowałam „Wydolność fizyczna i tolerancja wysiłku fizycznego u chorych na sarkoidozę”. Rozdział „Wprowadzenie” został skonstruowany tak, aby przedstawić zarówno ogólną charakterystykę prezentowanych zmiennych zależnych i niezależnych, jak i również w odniesieniu do chorych na sarkoidozę.

Nawiązując do uwagi Pani Profesor dotyczącej nazewnictwa rozdziałów i rozdrobnienia podrozdziałów, zgadzam się, że zmiana sformułowania niektórych tytułów i umieszczenie treści podrozdziałów zgodnie ze wskazówkami Pani Recenzent, byłoby bardziej poprawne.

Zgadzam się w pełni z Panią Profesor, że przedstawienie celu aplikacyjnego pracy pozwoliłoby na dodatkową interpretację uzyskanych wyników badań w zakresie możliwości ich praktycznego zastosowania w praktyce.

W odniesieniu do uwagi Pani Recenzent dotyczącej umieszczenia hipotez badawczych za pytaniami badawczymi, pragnę zaznaczyć, że wzorując się na publikacjach naukowych, uznałam, że taka kolejność także będzie właściwa. Sugerowałam się literaturą metodologiczną, w której dopuszczalne jest postawienie hipotez badawczych zarówno przed jak i po postawieniu pytań badawczych.

Odpowiadając na uwagę Pani Profesor dotyczącą sformułowania pytań badawczych w formie rozstrzygającej, zaczynające się od partykuły „czy”, oczywiście dopuszczają w swej odpowiedzi przede wszystkim dwie możliwe odpowiedzi. Przedstawienie pytań badawczych w formie pytań dopełnienia, z użyciem terminów tj. „jakie”, „które” byłoby bardziej właściwe i adekwatne do sformułowanych wniosków. Przepraszam za moje niedopatrzenie w tej kwestii.

Słusznie zauważa Pani Profesor, aby dokonać modyfikacji podrozdziałów i „upodmiotowienia” nazewnictwa. Stosowanie właściwego nazewnictwa jest niezwykle istotne w pracy naukowej i wymaga precyzji. Zgadzam się, że bardziej adekwatne byłoby użycie nazw podrozdziałów tj. „Badani”, „Osoby badane” lub „Grupa badana”. Chętnie skorzystam także z tej uwagi Pani Profesor i wykorzystam ją w dalszych etapach mojego rozwoju naukowego. Postanowiłam umieścić szczegółową charakterystykę badanych na początku rozdziału „Wyniki” a nie w rozdziale „Badani”,

ponieważ moją intencją było pierwotne opisanie procedury badawczej, a w tym diagnozowanych cech wstępnych badanych (badania antropometryczne i spirometryczne).

Dziękuję Pani Recenzent za podkreślenie trudu organizacyjnego w przygotowanie i prowadzenie badań.

W recenzji Pani Profesor przedstawiła zastrzeżenia dotyczące stosowanych metod badawczych. Odpowiadając na uwagę Pani Profesor, pragnę dodać, że w pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, techniką badawczą był wywiad pisemny (ankieta), a narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety. W pracy dokonano oceny wydolności fizycznej i tolerancji wysiłku z zastosowaniem metod obiektywnych. Zastosowano metodę bezpośredniego pomiaru poboru tlenu (VO₂max) z wykorzystaniem ergospirometrycznego testu wysiłkowego. Kolejnym zastosowanym testem był test 6MWT (*six minute walking test*), będący najprostszym testem do obiektywizacji wydolności fizycznej (Smarż K., Jaxa-Chamiec T., Budaj A. *Metody oceny wydolności fizycznej pacjentów kardiologicznych – elektrokardiograficzny, spiroergometryczny i echokardiograficzny test wysiłkowy*. Postępy Nauk Medycznych 2015, t. XXVIII, nr 11B, s. 79 – 83). W pracy dokonano oceny aktywności fizycznej metodą obiektywną, stosując pomiar akcelerometryczny, za pomocą akceroometrów trójosiowych (Birch K., MacLaren D., George K. *Fizjologia sportu. Krótkie wykłady*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008).

Dziękuję Pani Recenzent za wysoko ocenione wyniki i dyskusję pracy.

Odnosząc się do uwag Pani Profesor na temat wniosków, zgadzam się, że niektóre są zbyt obszerne. Przedstawione w pracy wnioski są odpowiedziami na postawione pytania badawcze. Zgadzam się z Panią Recenzent, że sformułowanie jednego obszernego wniosku dotyczącego praktycznych korzyści pracy dla osób pracujących z osobami chorymi na sarkoidozę podniosłoby wartość aplikacyjną pracy. W pełni zgadzam się z sugestią Pani Recenzent, że w tym miejscu mogłabym przedstawić wniosek o konieczności aktywizowania i motywowania osób chorych do podejmowania regularnej aktywności fizycznej oraz prowadzenia prozdrowotnego stylu życia.

Odwołując się do sugestii Pani Profesor dotyczącej braku w rozprawie postulatów dla lekarzy, psychologów, fizjoterapeutów pracujących z osobami chorymi na sarkoidozę. Mogę jedynie na podstawie uzyskanych wyników zasugerować konieczność stosowania zarówno subiektywnych i obiektywnych metod diagnozowania i leczenia, a przede wszystkim włączenia oceny jakości życia na stałe do procesu monitorowania choroby i efektów jej leczenia. Badania jakości życia przyczyniają się do określenia akceptowalności danej metody leczenia przez chorego oraz mogą motywować, udoskonalać komunikację między pacjentem a lekarzami, fizjoterapeutami, psychologami i pedagogami. Ocena jakości życia przez pacjenta może być istotnym wyznacznikiem

terapeutycznym a odpowiednio zaplanowana aktywność fizyczna ważnym elementem rehabilitacji pacjentów.

W recenzji pracy zwraca Pani Profesor na umiejscowienie streszczenia z propozycją umieszczenia go w innym, bardziej dostępnym miejscu pracy. Pragnę wyjaśnić, że sugerowałam się wcześniej złożonymi pracami doktorskimi, w których streszczenie pracy w j. polskim i w j. angielskim zamieszczone zostały po wnioskach.

Przepraszam za wszelkie niedopatrzenia z mojej strony, które wystąpiły w dysertacji, takie jak błędy językowe i stylistyczne. Dołożę wszelkich starań, aby w przyszłości wykazywać się większą starannością i dokładnością w pisaniu prac naukowych.

Pragnę podziękować Pani Profesor za wszelkie życzliwe uwagi, podkreślenie walorów poznawczych i aplikacyjnych pracy oraz za wszystkie uwagi krytyczne.

Dziękuję za podkreślenie istotnego wkładu do nauki i praktyki uzyskanych wyników w pracy z osobami przewlekle chorymi oraz dopuszczenie mojej pracy do dalszych etapów w przewodzie doktorskim.

Z wyrazami szacunku,

Katarzyna Pilzak